„Grupa Robocza” Asekuracja Tatry – zaprasza do dyskusji

30 stycznia 2026 w Zakopanem odbyło się spotkanie „Zasady ubezpieczenia dróg wspinaczkowych i osadzania stałych punktów asekuracyjnych w Tatrach”, podczas którego próbowano ustalić zasady wytyczania, ubezpieczania nowych/starych dróg wspinaczkowych.

Po kilku godzinach debaty prowadzonej przez Wadima Jabłońskiego i Miłosza Jodłowskiego, dotyczącej m.in. kwestii etyki, ewentualnego rozszerzenia stref sportowych oraz różnych podejść do asekuracji – zarówno sportowej, jak i tradycyjnej – uczestnicy spotkania zgodnie stwierdzili, że konieczne jest powołanie około Grupy Roboczej (ok. 10 osób, przedstawicieli różnych środowisk górskich).

Powstała grupa robocza opracowała dokument „Dobrych Praktyk”.

W dokumencie przedstawiono zalecenia dotyczące otwierania nowych dróg wspinaczkowych w Tatrach, w szczególności wyposażonych w stałe punkty asekuracyjne, oraz zalecenia dotyczące wymiany, uzupełnienia i usuwania punktów asekuracyjnych na drogach istniejących.

Dokument ten podzieliliśmy na 4 części:

A. Dobre praktyki w otwieraniu nowych dróg wspinaczkowych w Tatrach
B. Zalecenia dt. instalacji i usuwania stałych punktów asekuracyjnych na istniejących drogach
C. Zalecenia dt. dróg na Zadnim Kościelcu i innych ze stałymi punktami asekuracyjnymi
D. Definicje

Opracowaliśmy go w gronie 10 osób - zgadzamy się co do większości kwestii, w tym - przede wszystkim - że drogi w Tatrach powinny być poważniejsze niż drogi w skałkach, a stałe punkty asekuracyjne mogą być osadzane w miejscach, gdzie asekuracja własna jest problematyczna. Różnimy się jednak co do tego, w jaki sposób mogą powstawać nowe drogi wspinaczkowe - część z nas uważa, że dopuszczalny jest jedynie styl ground-up (z ewentualnym późniejszym uzupełnieniem asekuracji ze zjazdu), a część - że w wyjątkowych przypadkach można dopuścić otwarcie drogi ze zjazdu, przy zachowaniu mieszanego charakteru asekuracji.

Przygotowaliśmy dwie wersje dokumentu (z możliwością otwierania dróg ze zjazdu i bez takiej możliwości) i chcielibyśmy je poddać środowiskowej ocenie/dyskusji, która odbędzie się w sobotę 5 grudnia na Krakowskim Festiwalu Górskim. Zapraszamy na nią wszystkich zainteresowanych.

Prosimy też o przesyłanie uwag na adres asekuracja.tatry@gmail.com. Jest to oficjalna metoda komunikacji z Grupą Roboczą. Oczywiście członkowie grupy mogą odpowiadać na pytania w mediach społecznościowych, na forach – nie będzie to jednak wiążące zdanie całej Grupy Roboczej.

A: Dobre praktyki w otwieraniu nowych dróg wspinaczkowych w Tatrach

1. Zalecanym stylem otwierania dróg jest styl **ground-up (od dołu)**, bez wcześniejszej lustracji ze zjazdu.
2. Preferowanym charakterem asekuracji na nowych drogach jest asekuracja własna ruchoma, dopuszczalny jest też mieszany charakter asekuracji na drodze (stałe punkty asekuracyjne oraz asekuracja własna).
3. Autorzy nowej drogi wspinaczkowej powinni zweryfikować w dostępnych źródłach, czy nowa droga nie pokrywa się z wcześniejszymi drogami. W przypadku umieszczenia jakichkolwiek stałych punktów asekuracyjnych weryfikacja ta jest obowiązkowa.
4. Stałe punkty asekuracyjne na nowej drodze wspinaczkowej **nie mogą zmieniać charakteru (powagi) asekuracji na istniejących drogach** (nawet jeżeli drogi te mają niezależny przebieg).
5. Stałe punkty asekuracyjne mogą być osadzane z pozycji wspinaczkowej lub z wiszenia w uprzednio osadzonej asekuracji własnej. Nie jest dopuszczalne wiercenie otworów i wiszenie w stałym punkcie asekuracyjnym w celu osadzenie kolejnego stałego punktu.
6. O charakterze asekuracji na nowej drodze wspinaczkowej decydują jej autorzy, z uwzględnieniem poniższych zaleceń:

- stałe punkty asekuracyjne mogą być umieszczane w miejscach, w których osadzenie asekuracji ruchomej wymaga ponadstandardowego sprzętu; z wyjątkiem regularnych rys, dla których mimo konieczności użycia ponadstardowego sprzętu zaleca się pozostawienie własnej asekuracji
- drogi wyposażone w stałe punkty asekuracyjne co do zasady powinny być poważniejsze niż drogi w skałkach, powaga asekuracji na nowych drogach powinna być oceniona przynajmniej na RS2
- wszystkie stałe punkty asekuracyjne muszą spełniać normę EN 959, preferowane są punkty wklejane (ringi)

7. **Drogi otwierane zgodnie z powyższymi zasadami nie wymagają wcześniejszego zgłoszenia do TPN.**
8. Informację o otwarciu nowej drogi wyposażonej w stałe punkty asekuracyjne (w całości lub częściowo) należy zgłosić do TPN w terminie 1 miesiąca. Informacja ta powinna zawierać szczegóły dt. charakteru asekuracji (w tym liczby, rodzaju i rozmieszczenia stałych punktów) oraz sposobu pracy nad drogą. Zaleca się także ogłoszenie tej informacji w mediach wspinaczkowych.
9. Po poprowadzeniu drogi autorzy, w celu poprawy bezpieczeństwa, mogą na niej wymienić lub uzupełnić asekurację **ze zjazdu** - z uwzględnieniem powyższych zaleceń; zaleca się także usunięcie niebezpiecznej kruszyzny). **Przeprowadzenie takich prac wymaga wcześniejszego zgłoszenia do TPN oraz zaopiniowania przez komisję ekiperską.**
10. Jeżeli wzdłuż drogi wspinaczkowej przygotowano linię zjazdów, to stanowiska zjazdowe powinny być zbudowane z dwóch stałych punktów, preferowane są dwa ringi połączone łańcuchem; długość zjazdów nie powinna przekraczać 50 m.

ALTERNATYWNA WERSJA (dodana możliwość obijania ze zjazdu)

1. W szczególnych przypadkach możliwe jest otwarcie drogi wspinaczkowej wyposażonej w stałe punkty asekuracyjne **“ze zjazdu”.**
2. Zgodę na otwarcie drogi wspinaczkowej ze zjazdu i wyposażenie jej w stałe punkty asekuracyjne (w całości lub częściowo) wydaje dyrektor TPN po zaopiniowaniu przez komisję ekiperską.
3. Wniosek powinien zawierać informacje o szczegółowym zakresie planowanych prac oraz osobach odpowiedzialnych za ich wykonanie.
4. Drogi ubezpieczane “ze zjazdu” **muszą** spełniać wszystkie kryteria opisane w pkt. A3, A4, A6; w szczególności nie mogą naruszać charakteru i powagi asekuracji na istniejących drogach; punkty asekuracyjne nie mogą być osadzane w pobliżu miejsc, w których możliwe jest założenie asekuracji ruchomej, powaga asekuracji nie może być mniejsza niż RS2

B. Zalecenia dt. instalacji i usuwania stałych punktów asekuracyjnych na istniejących drogach

1. Zgodę na instalację oraz usunięcie stałych punktów asekuracyjnych (rewitalizacja) na **istniejących drogach wspinaczkowych** wydaje dyrektor TPN po zaopiniowaniu przez komisję ekiperską
2. Wniosek powinien zawierać informacje o szczegółowym zakresie planowanych prac oraz osobach odpowiedzialnych za ich wykonanie.
3. Wniosek o zmianę asekuracji na drogach o charakterze kursowym i przewodnickim (o trudnościach do VI+ włącznie) powinien być dodatkowo poprzedzony wcześniejszymi konsultacjami ze środowiskiem instruktorów PZA, przewodników tatrzańskich i międzynarodowych przewodników PSPW.
4. Rewitalizacja (instalacja stałych punktów) powinna uwzględniać wszystkie zasady opisane w punkcie A6.
5. Wnioski dt. rewitalizacji dróg wspinaczkowych mogą być dofinansowane ze środków TPN. W takim przypadku, do wniosku należy dołączyć szczegółowy kosztorys i harmonogram planowanych prac.
6. Dyrektor TPN, po zaopiniowaniu przez komisję ekiperską, może nakazać likwidację lub przywrócenie stałych punktów asekuracyjnych, osadzonych lub usuniętych niezgodnie z zasadami opisanymi w powyższych punktach

C. ZALECENIA dt. dróg na Zadnim Kościelcu i innych ze stałymi punktami asekuracyjnymi

1. Drogi te powinny zostać przywrócone, a asekuracja odnowiona zgodnie z zasadami opisanymi w punktach A4 oraz A6.
2. Na pozostałych drogach na tej ścianie, wyposażonych w stałe punkty asekuracyjne, w tym przede wszystkim na drogach *Odlot*, *Dwaj panowie B* należy dokonać przeglądu asekuracji i ewentualnej jej modyfikacji (w tym wymiana stałych punktów, ograniczenie liczby punktów, usunięcie stałych punktów w miejscach z możliwością osadzenia asekuracji ruchomej).
3. Stałe punkty asekuracyjne umieszczone w ostatnich latach na istniejących drogach wspinaczkowych powinny zostać ocenione z uwzględnieniem zasad opisanych w niniejszym dokumencie. Komisja ekiperska, po konsultacjach ze ze środowiskiem instruktorów PZA, przewodników tatrzańskich i międzynarodowych przewodników PSPW, może zaopiniować usunięcie tych punktów (zob. pkt. B6).

D. Definicje

Ground-up - styl wspinaczki, polegający na pokonywaniu drogi wspinaczkowej od podstawy ściany (“od dołu”), bez wcześniejszej lustracji ze zjazdu (w tym m.in. oglądanie linii drogi, w tym chwytów i stopni, osadzanie punktów asekuracyjnych, przygotowanie miejsc pod punkty asekuracyjne)

Asekuracja własna - punkty asekuracyjne osadzane przez wspinacza w trakcie prowadzenia (kości mechaniczne i klinowe, pętle z liny, haki skalne),

Asekuracja ruchoma - punkty asekuracyjne w miarę możliwości usuwane są w trakcie przejścia drogi przez drugiego w zespole.

Stałe punkty asekuracyjne - kotwy mechaniczne lub chemiczne osadzane w uprzednio wywierconych otworach. Kości mechaniczne i klinowe, pętle z liny oraz haki skalne, pozostawione na drogach wspinaczkowych nie powinny być traktowane jako stałe punkty asekuracyjne.

Sprzęt standardowy - obejmuje podstawowy zestaw sprzętu umożliwiającego asekurację w warunkach letnich, w tym pętle, kości klinowe (odpowiednik DMM Wallnut 1-11) oraz kości mechaniczne (odpowiednik BD 0,1-4), liny podwójne przynajmniej 50 m. Na niektórych drogach

konieczne może być użycie zestawu ponadstandardowego, w tym tzw. mikrofriendów (rozmiary poniżej BD 0,1), friendów o dużych rozmiarach (odpowiednik BD 5-6) oraz większej liczby sprzętu wymienionego w zestawie standardowym

Skala powagi asekuracji - skala używane do określenia powagi asekuracji na drogach skalnych, S - oznacza stałe punkty asekuracyjne, R - oznacza asekurację własną, RS - oznacza asekurację mieszaną. S1 - drogi ubezpieczone w stylu “skałkowym”, wyposażone w komplet punktów asekuracyjnych, wyjścia nad punkty asekuracyjne nie powinny przekraczać 3-4 m, zazwyczaj możliwe przejście drogi w stylu A0, S2 - drogi ubezpieczone stałymi punktami asekuracyjnymi, konieczne wyjścia nad przelot także w trudnościach drogi, loty co do zasady bezpieczne, o długości nie więcej niż 10 m.

Skala trudności - ocena trudności technicznych drogi wspinaczkowej, w Tatrach zwyczajowo stosowana jest lokalna wersja skali UIAA. Pełniejsze omówienie skali trudności i powagi dróg wspinaczkowych zawiera dokument UIAA -https://theuiaa.org/documents/mountaineering/THESCALESOFDIFFICULTYINCLIMBING_p1b.pdf)

Uczestnicy grupy:

Stanisław Bobak

Jacek Józef Czech

Damian Granowski

Wadim Jabłoński

Miłosz Jodłowski

Jędrzej Myśliński

Rafał Nowak

Maksymilan Parys

Jakub Radziejowski